

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Monitoring, weidevogelbeheer en finetuning Gebiedscoöperatie Rijn, Vecht en Venen U.A. (RVV)

Rijn Vecht & Venen

Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Omtrek 111 km

Oppervlakte 294 km²

400 leden

w.v. 300 deelnemers

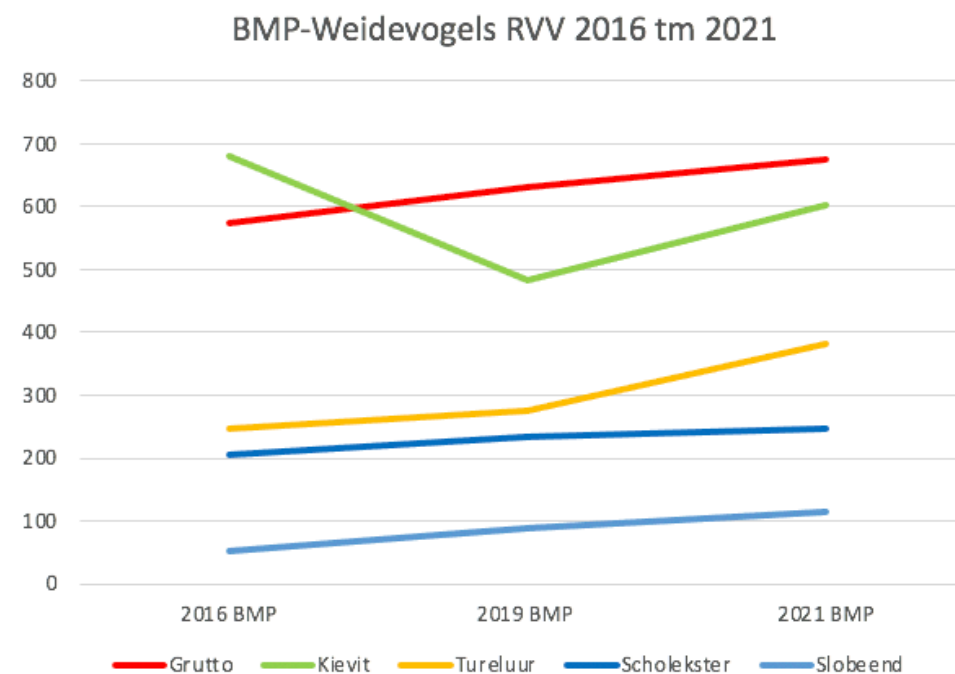
**w.v. 170 deelnemers
weidevogelbeheer**

Tellingen provincie Utrecht 2016-2019-2021 (BMP-W)

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Soort	2016 BMP	2019 BMP	2021 BMP
Grutto	575	630	675
Kievit	680	482	603
Tureluur	247	274	381
Scholekster	205	234	247
Slobeend	53	89	114
Zomertaling	3	1	11
Krakeend	96	122	290
Veldleeuwerik	28	47	48
Graspieper	44	11	31

Toename van weidevogels. Effect van meer zwaar beheer en finetuning?

3 'smaken' beheer

Goed;

zo goed mogelijk;

Niet goed genoeg/ 'stuurloos'

robuust beheer

kunst- en vliegwerk

↓
Afhankelijk van:

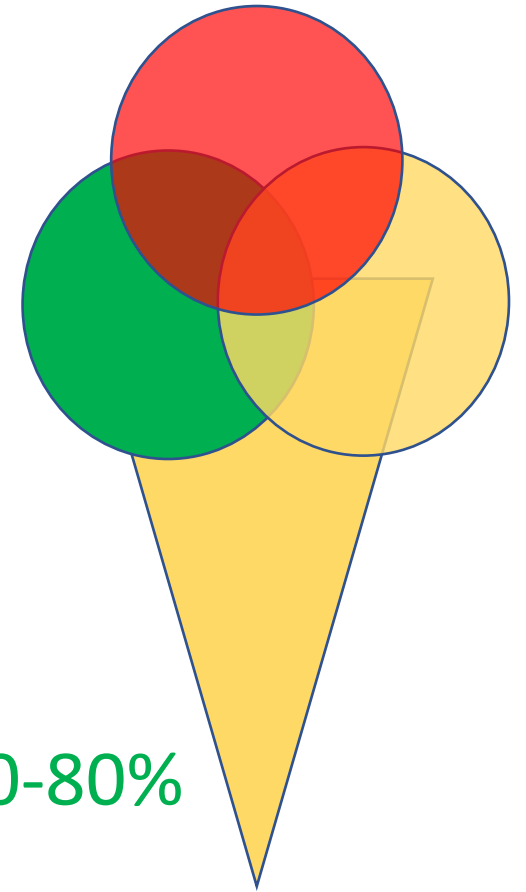
- soort en hoeveelheid weidevogel(s)
- inpasbaarheid zwaar beheer op bedrijfsniveau
- stel je het goede 'recept' samen (mozaïekbeheer)? 70-80%

[‘aan begin van het broedseizoen vastgelegd’]

- kun je anticiperen op *niet stuurbare invloeden**? 20-30%

[‘tijdens van het broedseizoen afgesloten’]

*m.n. het weer en de invloed op grasgroei en predatoren

Tel(-beheer) gebieden

5000 hectare geteld,
waarvan 3000 hectare weidevogelbeheer

49 (deel)gebieden/ polders –
sterk verschillend qua grootte,
soort weidevogels en
omgevingsfactoren

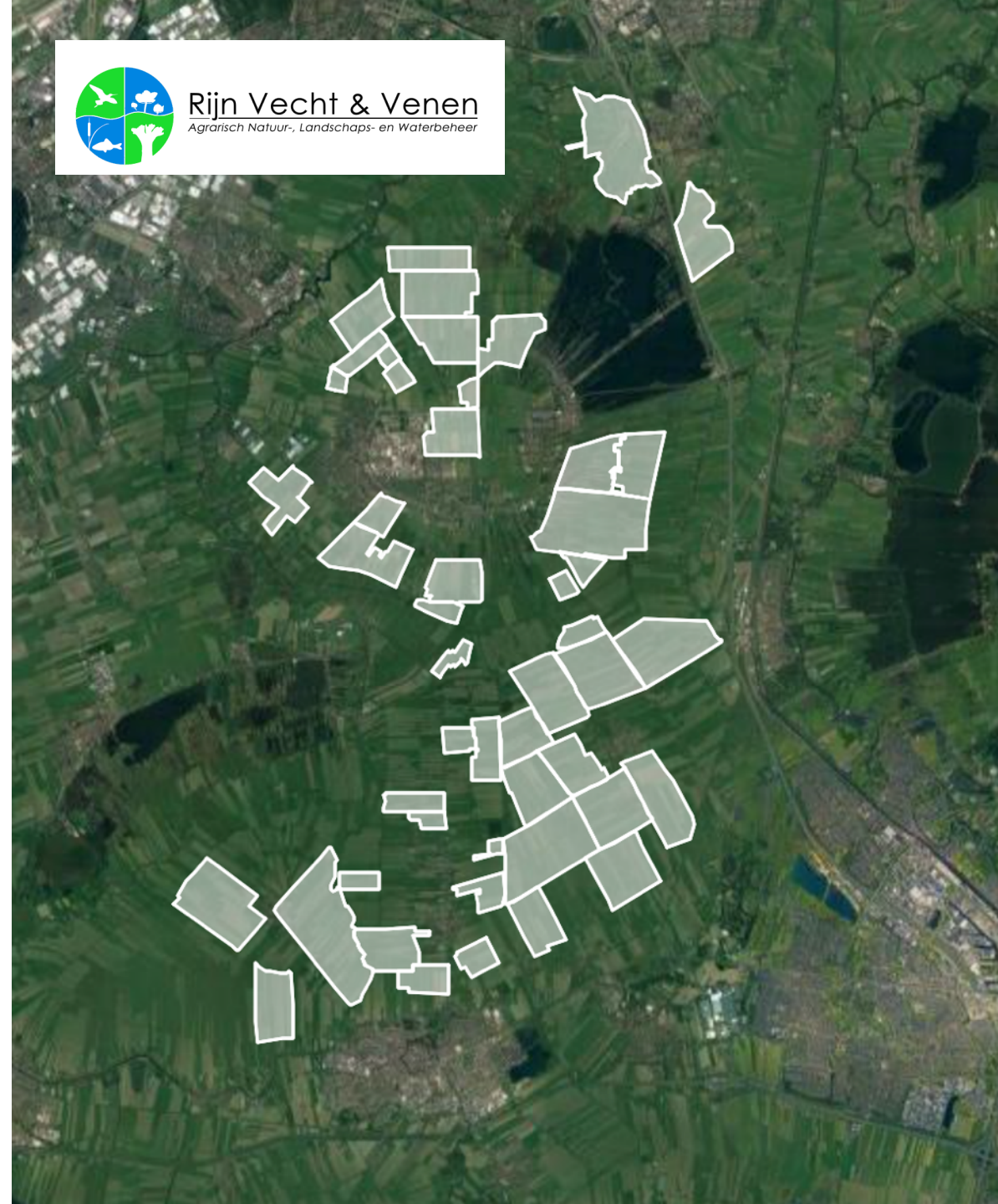
Leidt tot: Diverse (micro)mozaïeken

Vraagt: Maatwerk

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Maatwerk vraagt Informatie

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

- ecologische (gedrags)kennis van weidevogels
- (vestigings-, broed- en 'kuiken') timing van de weidevogels
- Kennis van de percelen (hoogte(verschillen), (historisch) gebruik door veehouder (weiden of/ maaien, huiskavel of veldkavel), 'groeikracht gras' en vegetatieontwikkeling)
- Beleidsmonitoring (elke 3 jaar in provincie Utrecht)
- Beheermonitoring (jaarlijks, sinds 2017)
- Boerenlandvogelsnederland.nl (nesten, gedragswaarnemingen)
- Weidevogeldrone
- Veldbezoeken en keukentafelgesprekken

Aanpak (veranderend) Weidevogelbeheer

Het (groei)seizoen verandert, dus het weidevogelbeheer verandert mee.... Dus wat te doen om weidevogels tegemoet te komen...

Warme winters met perioden waarin gras groeit > gras komt lang(er) de winter uit. >> **Winterbeweiding**

Groeiseizoen gras vervroegt

>grotere kans op vroege maaisnede. >> **nestbescherming + kuikenvelden**

>Percelen met uitgesteld maaien hebben te vroeg, te hoog en te dicht gras. >>

**geen voorjaarsmest + voor- of extensieve beweiding + ontwikkeling
kruidenrijk grasland**

Langere, Droge perioden in het voorjaar >> **hoogwatersloten + greppel-
plasdrassen** of juist langere, nattere perioden?

Winterbeweiding

1 juni grasland met uitgestelde maaidatum

Zonder < > Met voorjaarsbemesting

Meer beweiden
voor
weidevogelkuikens

Extensief beweid grasland

Foto's Rene Faber

Voorbeweid grasland

Foto Rene Faber

Veranderend weidevogelbeheer: Timing van het beheer moet aansluiten bij ecologie van de weidevogels!

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Het (groei)seizoen verandert, dus het weidevogelbeheer verandert mee....
Probleem: weidevogels zijn niet zo flexibel...

soort	eieren leggen (dagen)	broeden	kuiken vliegvlug na	totaal
grutto	4	25	28	57
kievit	4	26	35-40	65
scholekster	4	24-27	28	56
Tureluur	4	24	25	54
Slobeend	10	21-24	35-50	66

Wanneer je weet wanneer het broeden begint, kun je je beheer afstemmen op de broed- en kuikenfase

Wanneer je weet wanneer het broeden begint, kun je je beheer afstemmen op de broed- en kuikenfase

Tel maar mee....

rekenvoorbeeld kievit		
1e kievitse	20 maart	5 april
4e kievitse	23 maart	
start broeden	24 maart	
nest uit	18 april	
kuikens op pad	18 april	
kuikens vliegvlug	22 mei	6 juni
	op z'n vroegst!	

rekenvoorbeeld grutto		
1e grutto ei	7 april	15 april
4e grutto ei	10 april	
start broeden	11 april	
nest uit	6 mei	
kuikens op pad	6 mei	
kuikens vliegvlug	3 juni	11 juni
	op z'n vroegst!	

De spanning van het voorjaar: finetuning

Hopelijk heb je **de basis** (70-80%) goed liggen...

Op basis van Evaluatie van Beleids- en beheermonitoring voorgaande jaren + informatie uit veld (veranderingen in bedrijfsvoeringen e.d.)
= finetuning 'buiten het seizoen'

En- ben je klaar om het flexibele deel (20-30%) te kunnen regelen?

= finetuning in het seizoen

Twee spannende (hoofd)fases in het seizoen:

(de aanloop naar) de periode van de 1 ^e reguliere maaisnede (1 ^e twee weken van mei)	(de aanloop naar) de periode van het 'juni beheer'
Welke informatie nodig:	Welke informatie nodig:
Waar zitten de vogels & hoever zijn ze?	Zijn er nog broedvogels ('late' grutto's, eenden, veldleeuwerik), maar vooral: waar zitten de kuikens? Hoever zijn ze?
Beheermonitoring eind april-ronde, nestinformatie, veldbezoeken, weidevogeldrone	Beheermonitoring eind mei-ronde, nestinformatie, veldbezoeken, weidevogeldrone

'Gedrag vogels'

Start grutto-eileg:

10 april

Nest uit: 9 mei

Vliegvlug: 6 juni

Start tureluur-

eileg:

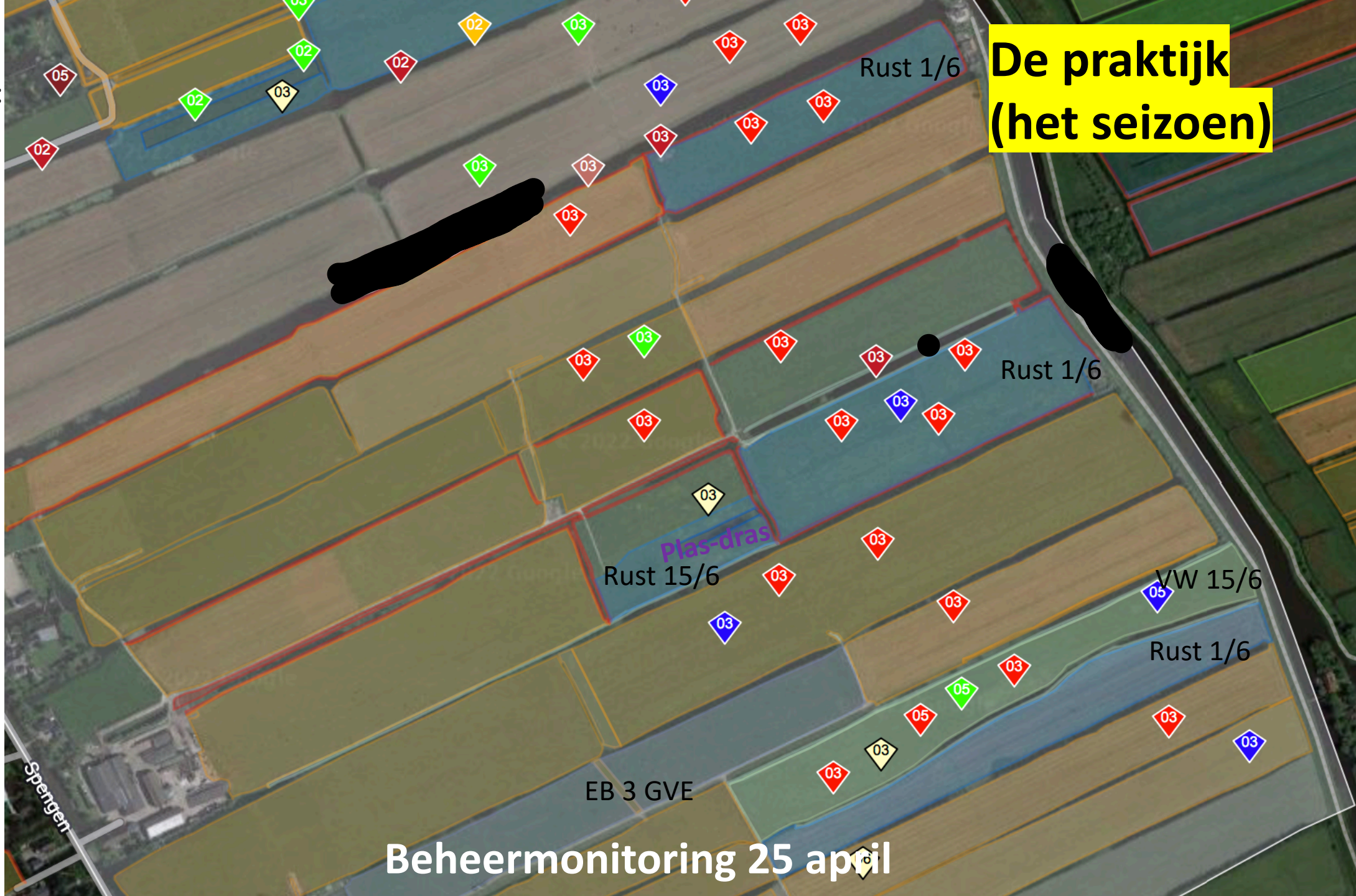
Ruim een week

later

Is er nog
meer
informatie?

Ja, nesten,
Zie volgende
dia

**De praktijk
(het seizoen)**

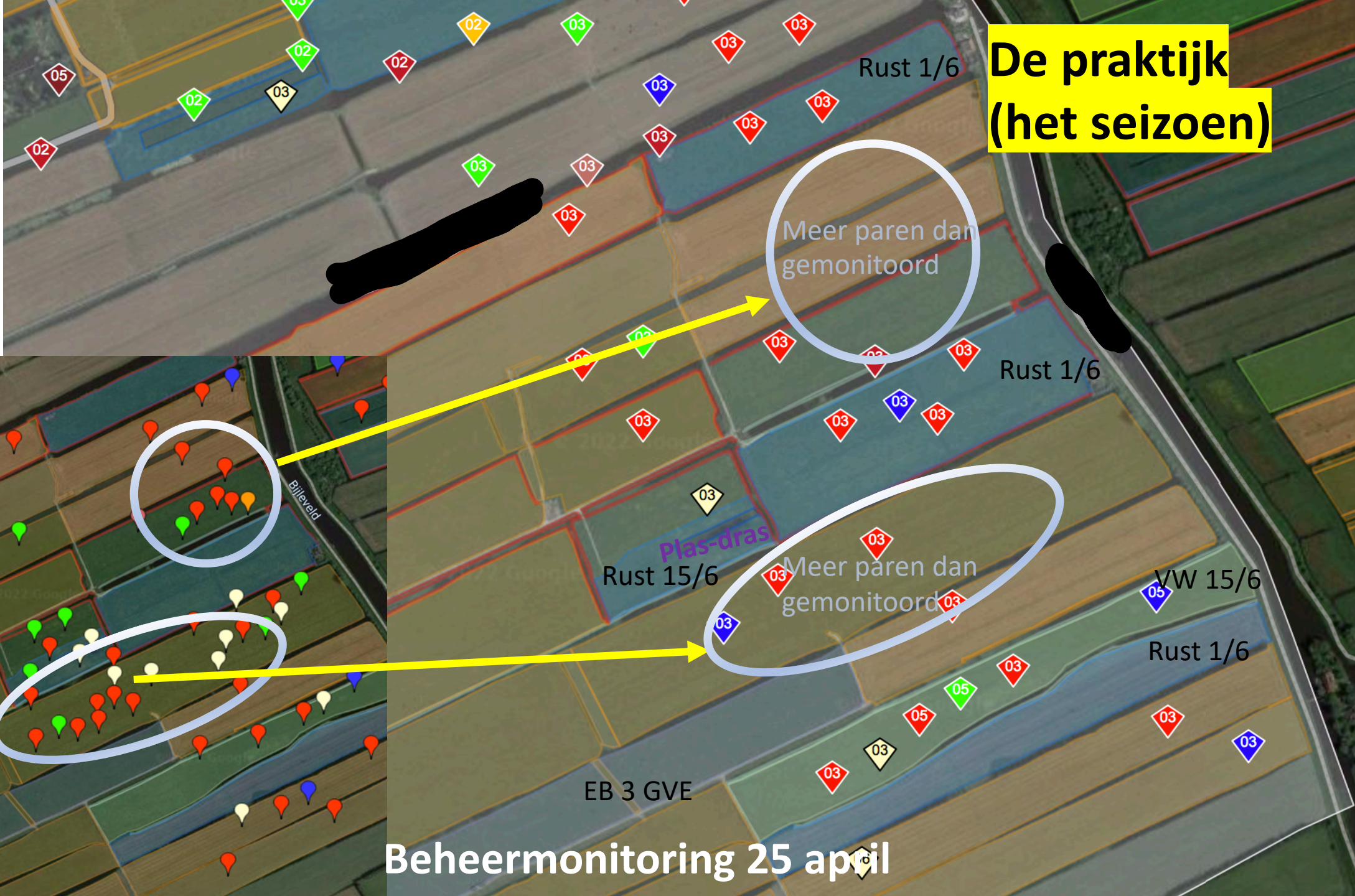
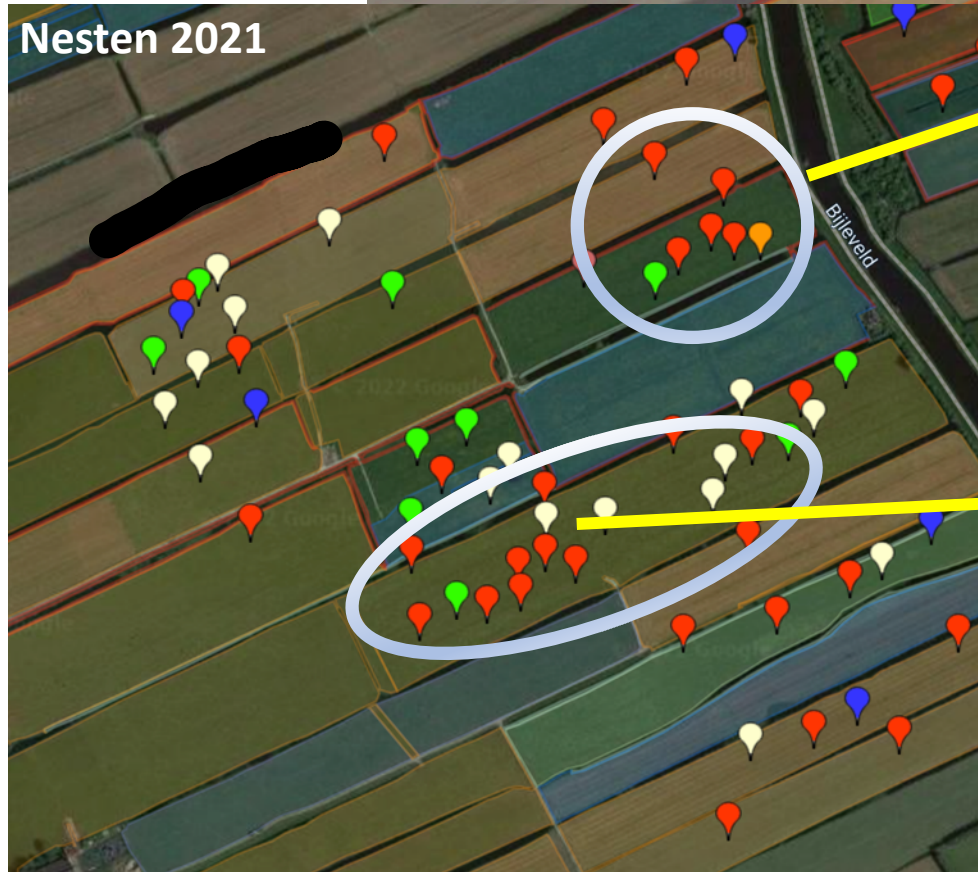

'Gedrag vogels'
Start grutto-eileg:
10 april
Nest uit: 9 mei
Vliegvlug: 6 juni

Start tureluur-
eileg:
Ruim een week
later

**De praktijk
(het seizoen)**

Nesten 2021

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Anticiperen met het oog op 1^e (reguliere) maaisnede: finetuning

Aanleg kuikenvelden (maaïen 2 weken uitstellen)

Zie volgende dia

'Gedrag vogels'

Start grutto-eileg:

10 april

Nest uit: 9 mei

Vliegvlug: 6 juni

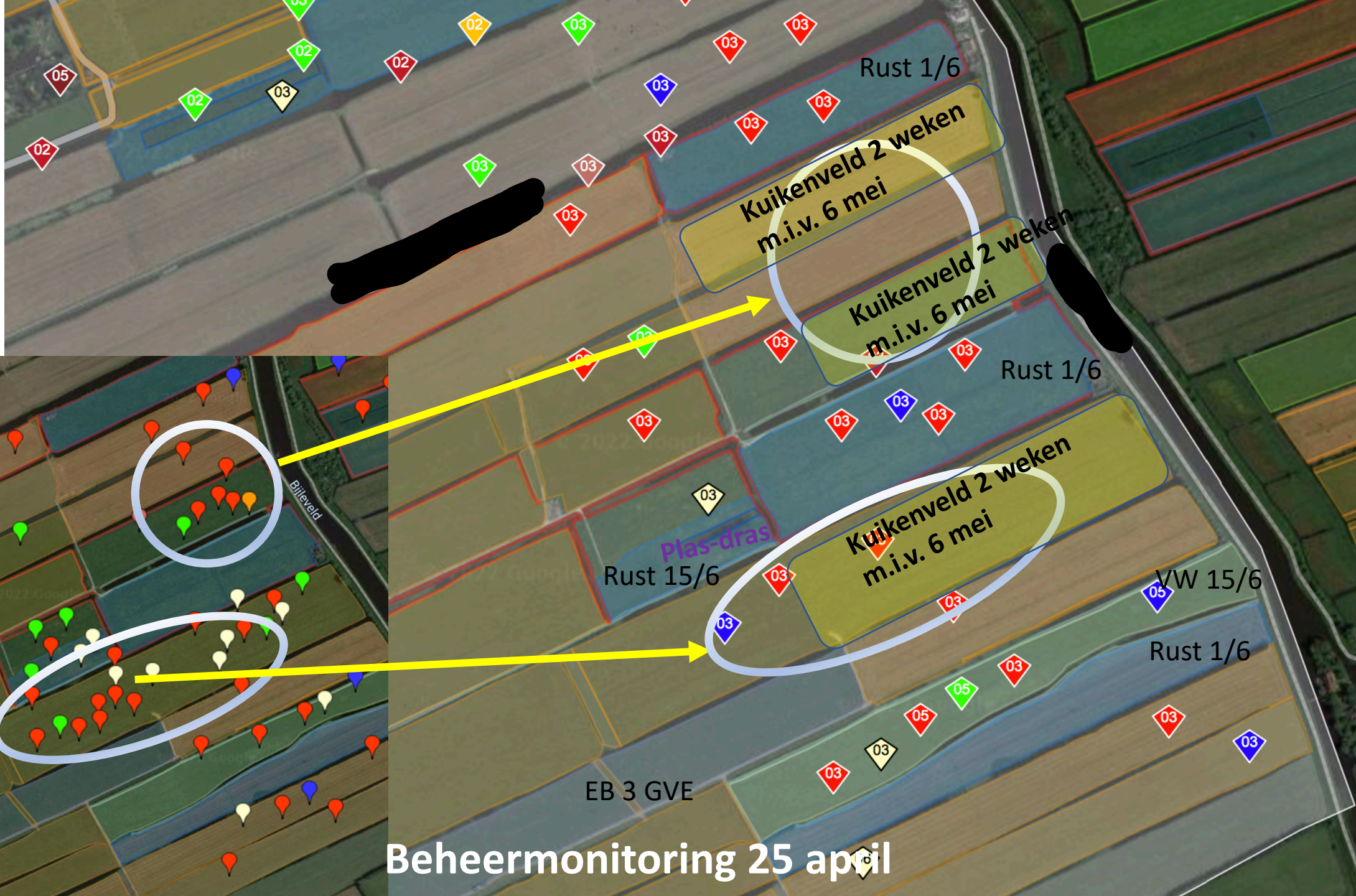
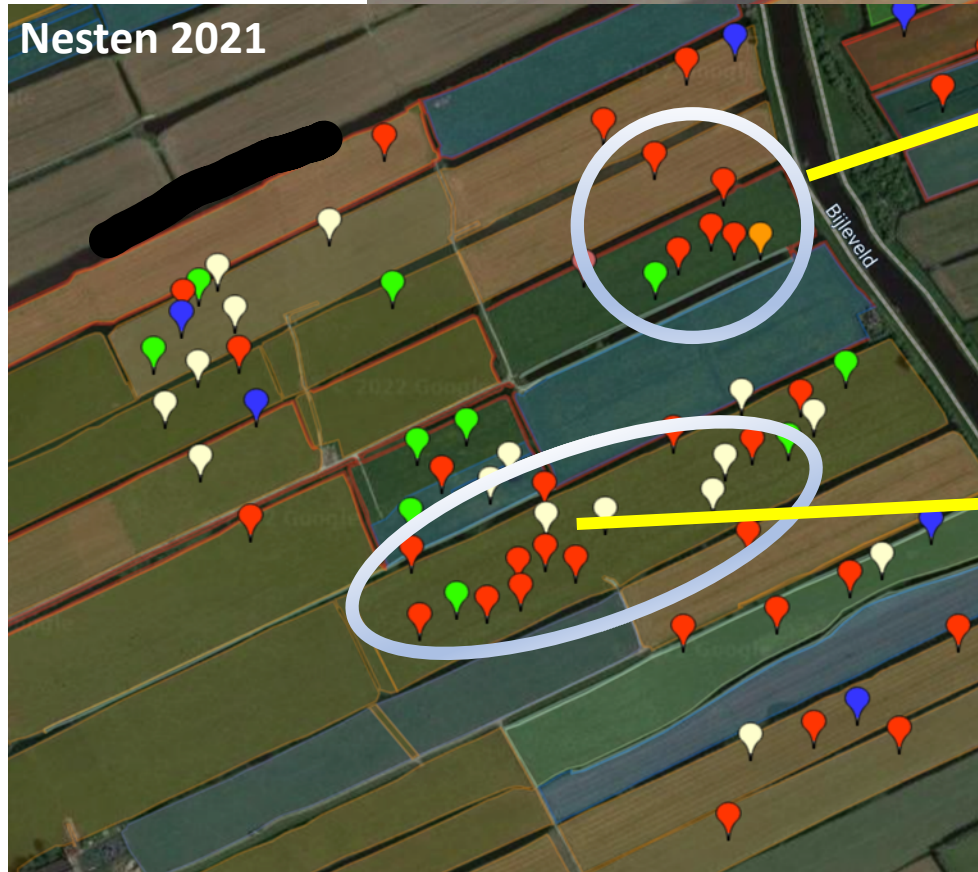
Start tureluur-

eileg:

Ruim een week

later

Nesten 2021

Beheermonitoring 25 april

'Gedrag vogels'

Start grutto-eileg:

10 april

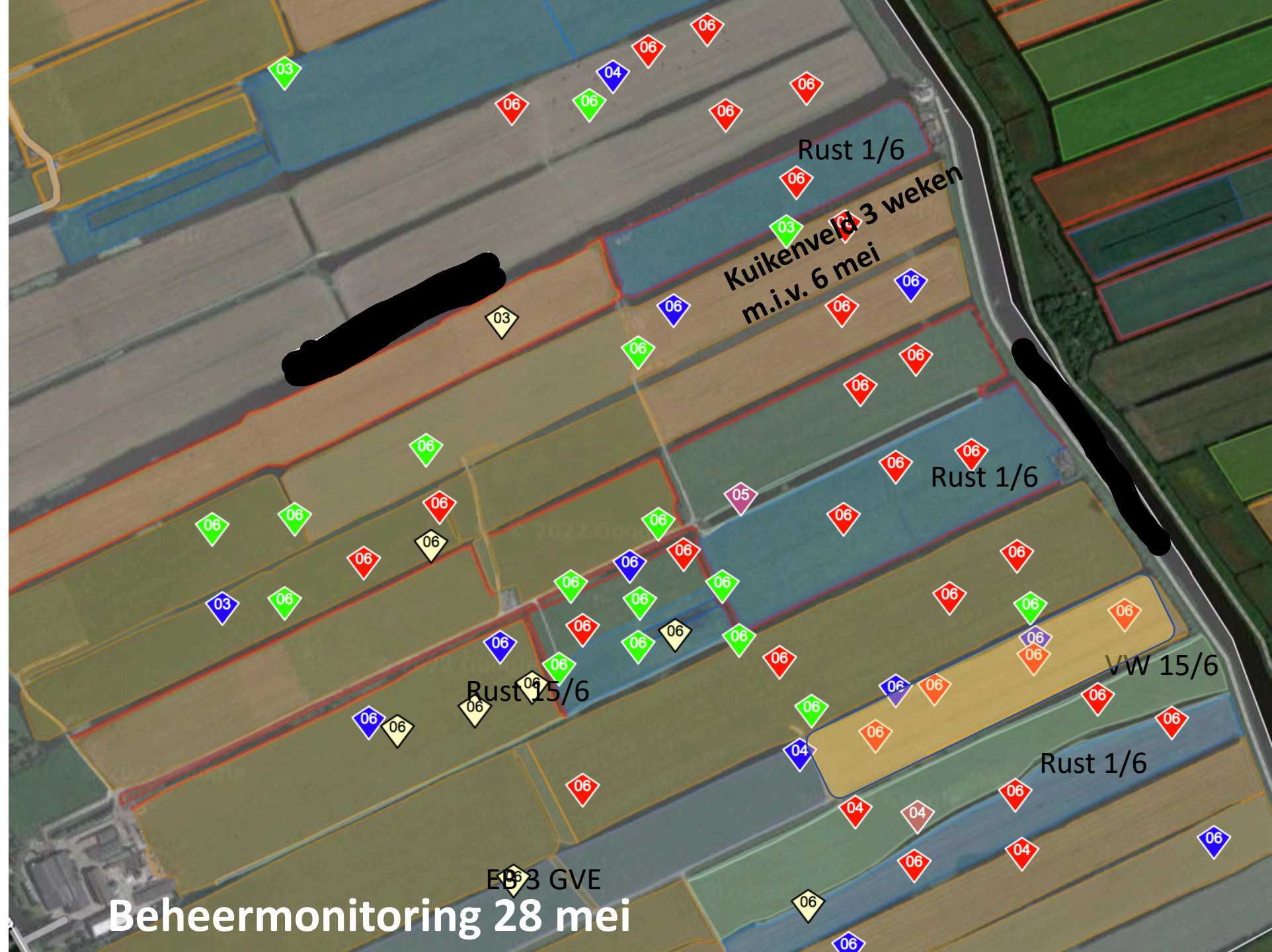
Nest uit: 9 mei

Vliegvlug: 6 juni

Start tureluur-eileg:

Ruim een week later

**28 mei: Er zijn volop kuikens
in het veld!**

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Anticiperen met het oog op maaien percelen met rustperiode: finetuning

Aanleg kuikenvelden (maaien 2 weken uitstellen)

Zie volgende dia

'Gedrag vogels'

Start grutto-eileg:

10 april

Nest uit: 9 mei

Vliegvlug: 6 juni

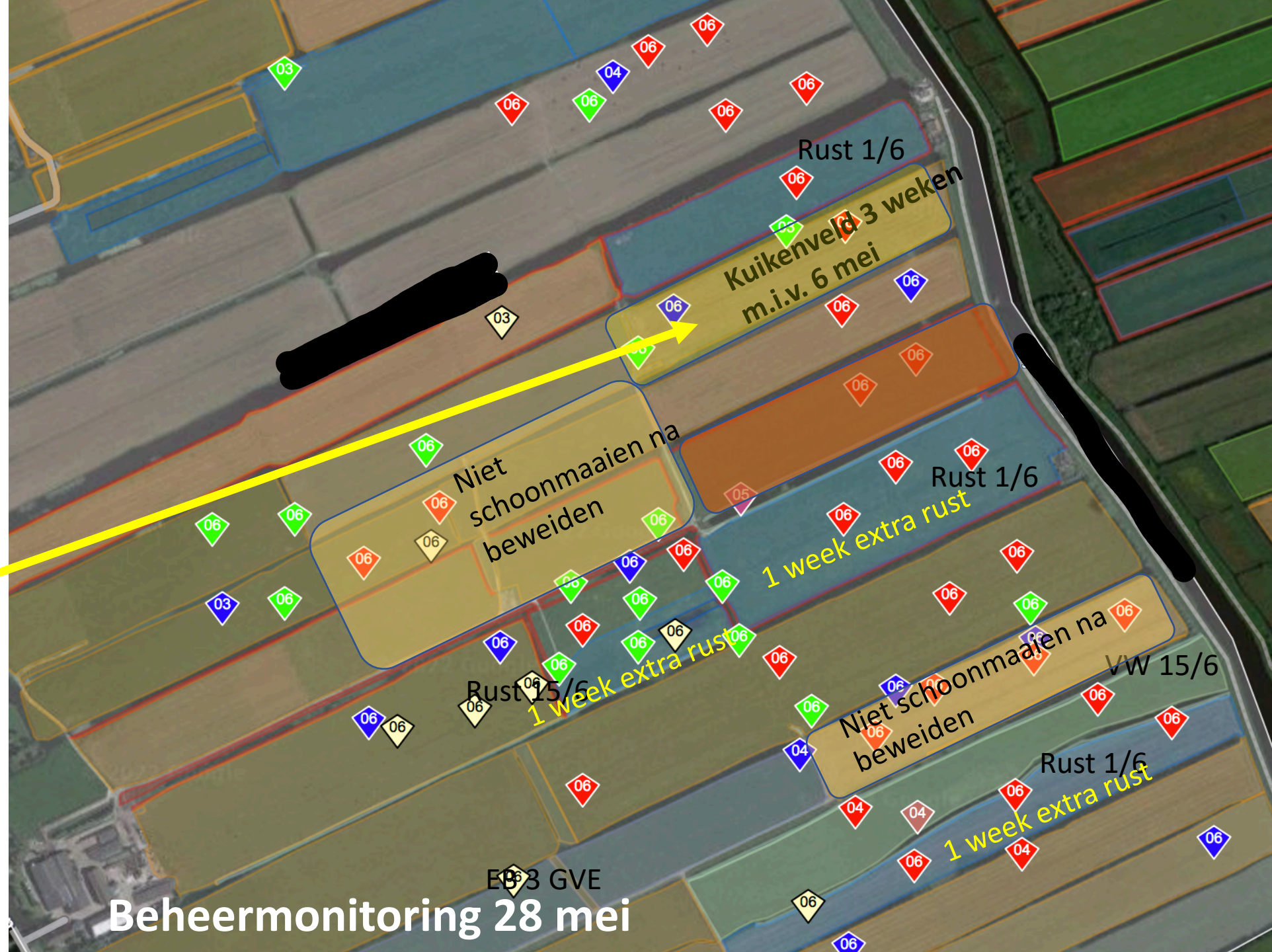
Start tureluur-eileg:

Ruim een week later

**28 mei: Er zijn volop kuikens
in het veld!**

Acties (last-minute):

- Verlengen 1 van de kuikenvelden
 - Verlengen percelen met rustperiode
 - **Niet schoonmaaien diverse percelen i.v.m. (toekomstig) gebruik door kuikens**
- Ook kievit en tureluur!

Beheermonitoring 28 mei

Anticiperen na het seizoen: finetuning

Rijn Vecht & Venen
Agrarisch Natuur-, Landschaps- en Waterbeheer

Zie volgende dia

'Gedrag vogels'

Start grutto-eileg:

10 april

Nest uit: 9 mei

Vliegvlug: 6 juni

Start tureluur-eileg:

Ruim een week later

**28 mei: Er zijn volop kuikens
in het veld!**

**Beheeraanpassingen
voor het nieuwe
beheerjaar:**

**(tijdelijke)
greppelplas-dras in
mei aanleggen**

**+ extra voorbeweiding
met rust tot 8 juni**

**En tijdens het nieuwe
seizoen weer finetunen!!!!**

